

Project- en mitigatieplan

Diedenweg te Wageningen

In opdracht van: VvE Diensten Nederland Arnhem B.V.

8 april 2026

Colofon

© 2026 Laneco / VvE Diensten Arnhem

Tekst en samenstelling: [REDACTED]

Tweede lezer: [REDACTED]

Projectnummer: 06.24.01

In opdracht van: VvE Diensten Arnhem

Wijze van citeren: Borgers, A. (2026). *Project- en mitigatieplan Diedenweg te Wageningen*. Laneco, Voorthuizen.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de hierboven aangegeven opdrachtgever en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING.....	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	PROJECTGEGEVENS	5
2	ECOLOGISCHE INVENTARISATIE	7
2.1	QUICKSCAN FLORA EN FAUNA	7
2.2	NADER ECOLOGISCH ONDERZOEK.....	7
2.3	WAARNEMINGEN DIEDENWEG 2022 T/M 2025.....	10
2.4	ENDOSCOOPONDERZOEK	11
2.5	NADERE EFFECTBEOORDELING.....	12
3	UITWERKING VOORWAARDEN VERGUNNING	13
3.1	ALTERNATIEVEN	14
3.2	BELANG VAN DE INGREEP	15
3.3	GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING	17
4	MAATREGELEN	19
4.1	ALGEMENE MAATREGELEN.....	19
4.2	ECOLOGISCHE MAATREGELEN	19
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST.....	21

Separate bijlagen:

Bijlage A - Quickscan flora en fauna Diedenweg Wageningen

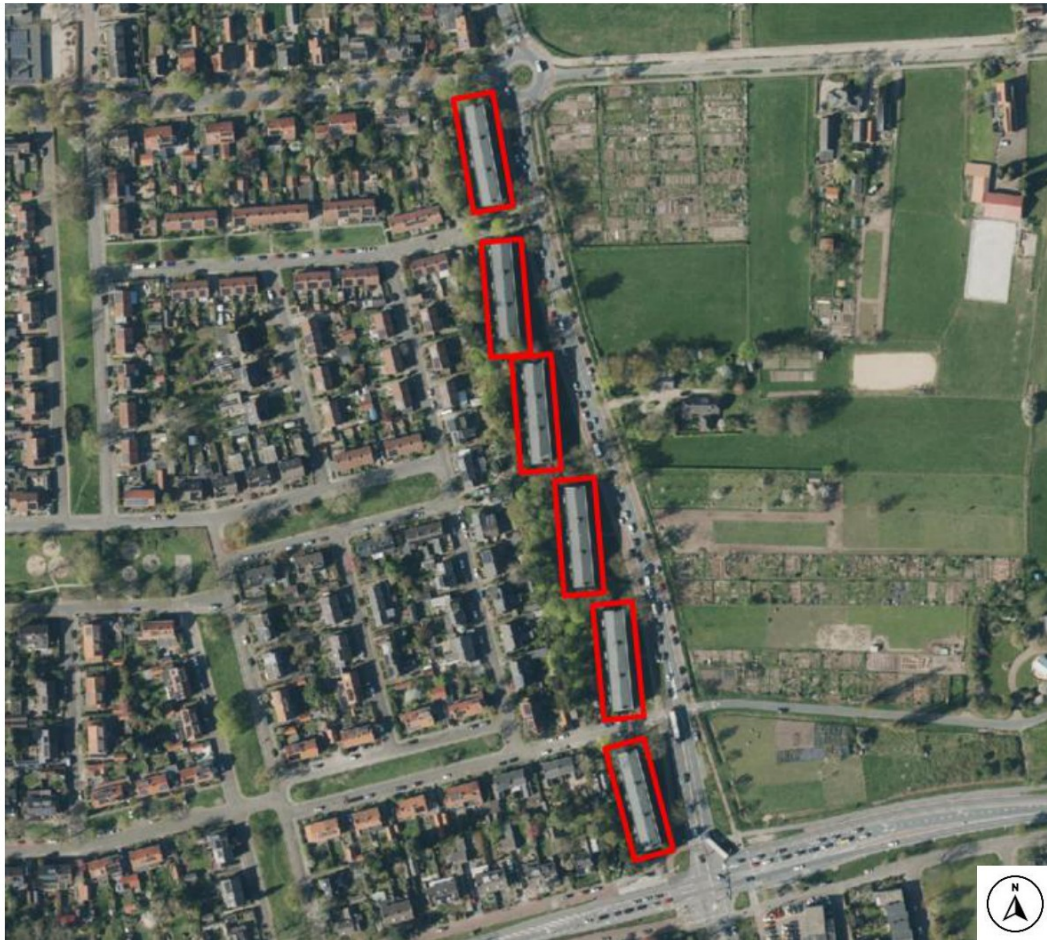
Bijlage B - Rapportage nader ecologisch onderzoek Diedenweg Wageningen

Bijlage C – Memo endoscooponderzoek Diedenweg Wageningen

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan de oostzijde van Wageningen, aan de Diedenweg 51 t/m 121 zijn zes appartementencomplexen aanwezig (zie figuur 1). Men is voornemens om de panden te verduurzamen en te onderhouden waarbij mogelijk ingrepen aan de schil plaatsvinden.

Figuur 1: Ligging van plangebied (rode contouren) aan de oostzijde van Wageningen (ondergrond: PDOK viewer, 2024)

Uit de eerder door Laneco uitgevoerde quickscan flora en fauna en verkennende inventarisaties (Wilbrink, 2023) is gebleken dat de bebouwing geschikt is als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Door de aanwezige openingen is het gebouw potentieel geschikt als zomer-, kraam- en/of paarverblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*), laatvlieger (*Cnephaeus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*). Door de omvang en buffercapaciteit van de spouwmuur kan de aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis tevens niet worden uitgesloten.

Op basis van nader ecologisch onderzoek door Laneco (Wilbrink, 2024) zijn tijdelijke versturende effecten op verblijfplaatsen van laatvlieger (*Cnephaeus serotinus*) en gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) op voorhand niet volledig uit te sluiten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden. Daarom is een omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit nodig voor dit project. Van de overige onderzochte soorten zijn geen essentiële onderdelen van het leefgebied aangetroffen. Dit document is een activiteitenplan in het kader van de Omgevingswet voor ruimtelijke ingrepen, dat is opgesteld ter begeleiding van de omgevingsvergunning. Het plan is opgesteld door ecologisch adviesbureau Laneco. Laneco is lid van het Netwerk Groene Bureaus.

1.2 PROJECTGEGEVENS

1. Wat is de naam van het project?

Diedenweg te Wageningen

2. Wie is de aanvrager?

VvE Diensten Nederland Arnhem B.V.

3. Wat is het doel van het project?

Verbetering van het leefklimaat en verduurzamen van de woningen.

4. Werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens om de kozijnen inclusief de beglazing te vervangen. Het betreft stalen kozijnen met enkel glas. Bij het vervangen van de kozijnen wordt het stalen profiel los gezaagd/geslepen, waarna het kozijn er uit wordt gehaald en een nieuw kozijn wordt geplaatst. Door het uitnemen van de draaiende delen, de beglazing en de tussenliggend stijlen en dorpels blijft een stalen omkadering bestaan en blijft daarmee de spouwmuur in het metselwerk ten allen tijden gesloten.

5. Wat is de planning van het project?

Start werkzaamheden: 01-08-2026

Einde werkzaamheden: 15-11-2026

6. Wat is de locatie en omschrijving van het project?

De bebouwing in de Benedenbuurt is gelegen langs de Diedenweg, aan de oostzijde van Wageningen (gemeente Wageningen, provincie Gelderland). Ten westen van het gebied bevinden zich woonwijken, ten oosten van het plangebied bevindt zich de N781 waarachter open agrarisch gebied ligt wat overgaat in Natura2000. Aan de zuidzijde van het plangebied bevindt zich de N225 met daarachter een Arboretum en de Wageningse Uiterwaarden (Natura2000). Aan de noordzijde van het plangebied loopt de N781 door met aan de westzijde woonwijken en aan de oostzijde open agrarisch gebied.

De zes verschillende gebouwen bestaan uit soortgelijke bebouwing met uit bakstenen opgetrokken muren van drie verdiepingen hoog. De daken van de gebouwen bestaan uit een licht hellend zadeldak wat is afgedekt met lichtgrijze bitumen dakbedekking. Op

elk dak zijn een viertal schoorstenen aanwezig. De daken steken aan alle zijden met een houten dakoverstek ongeveer 50 tot 100cm uit. Aan de voorzijde van de gebouwen zijn ramen en op elke verdieping balkons van de appartementen aanwezig. De bebouwing is intern opgedeeld in vier verschillende delen welke via de drie trappenhuizen bereikt kunnen worden. Aan de zijkanten van de gebouwen zijn enkel een klein aantal ramen aanwezig. Aan de achterzijde is toegang tot het gebouw en zijn balkons aanwezig. Aan de achter- en zijkanten van de bebouwing zijn voornamelijk dichte bosschages aanwezig met daarin struiken en bomen. Direct langs de bebouwing aan de achterzijde loopt een verhard pad en liggen kleine stukken gazon. Aan de voorzijde van de gebouwen is in de eerste twee meter een groene strook aanwezig met voornamelijk lage struiken zoals laurier (*Laurus nobilis*), conifeer (*Coniferae spec.*), vlinderstruik (*Buddleja davidii*) en hortensia (*Hydrangea spec.*).

Foto's van het projectgebied zijn weergegeven in Figuur 2.

Figuur 2: Foto's van het plangebied Diedenweg te Wageningen (Laneco, 2023).

7. Duur omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de duur van vijf jaar, gerekend vanaf het moment van toekenning. Deze tijd wordt aangehouden om ruimte te houden in de planning en eventuele vertragingen op te vangen.

2 ECOLOGISCHE INVENTARISATIE

2.1 QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

In 2023 is door Laneco een quickscans flora en fauna (Wilbrink, 2023) uitgevoerd voor deze locatie (zie ook separate bijlage A). Hierbij is geconstateerd dat binnen het plangebied effecten op de volgende beschermde soort(groep)en niet kunnen worden uitgesloten:

- Gebouwbewonende vleermuizen
 - Gewone dwergvleermuis (inclusief massawinterverblijfplaatsen);
 - Laatvlieger (inclusief kraamverblijfplaatsen)
 - Meervleermuis;
 - Ruige dwergvleermuis;
 - Tweekleurige vleermuis (enkel zomer- en kraamverblijfplaatsen).

Voor andere (beschermde) soorten worden geen effecten verwacht. Wel is gewezen op de (specifieke) zorgplicht en de kaders met betrekking tot het broedseizoen.

2.2 NADER ECOLOGISCH ONDERZOEK

Uit nader ecologisch onderzoek (Wilbrink, 2024) in het plangebied blijkt dat in de complexen de volgende verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn:

- Drie kraamverblijven van laatvlieger;
- Drie zomerverblijfplaatsen van laatvlieger;
- Twee massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis;
- Zeven zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis.

Daarnaast is een vliegroute langs het groen ten westen van de bebouwing aangetroffen, gezien de structuur en de afwezigheid van alternatief met een gelijke structuur in de directe omgeving wordt deze route als essentieel beschouwd.

Deze bevindingen staan per locatie uiteengezet in paragraaf 2.3. Het betreft dus een totaal van zes verblijfplaatsen van laatvlieger en negen verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Aantasting van deze verblijfplaatsen als gevolg van de werkzaamheden, is in strijd met de Omgevingswet. Er moet een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

De resultaten van het nader onderzoek naar vleermuizen zijn in de volgende paragrafen toegelicht, waarbij alleen de onderzoeksmethode is beschreven van de soorten waarvoor vergunning wordt aangevraagd (laatvlieger en gewone dwergvleermuis). Zie ook separate bijlage B.

2.2.1 Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021 zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2020). In 2025 is dit protocol geactualiseerd voor meervleermuis (NGB, 2025). Gedurende het nader onderzoek, uitgevoerd in 2024, was deze geactualiseerde versie nog niet beschikbaar. Er is onderzoek gedaan naar kraam, zomer- en paarverblijfplaatsen. Vanwege de grootte en buffering van de bebouwing zijn de massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis meegenomen in het onderzoek.

Een overzicht van alle uitgevoerde onderzoeksrondes is weergegeven in Tabel 1. Voor de onderzoeksinspanning en inzet van personen is rekening gehouden met de vereisten zoals opgenomen in het Vleermuisprotocol 2021.

Tabel 1: Onderzoeksrondes vleermuizen

Datum	Start/einde (uur)	Zon op/ onder	Wind (Bft)	Temp. (°C)	Weersomstandigheden
<i>kraamseizoen (kraamverblijfplaatsen) 2024:</i>					
27-05-2024	21.45-00.15	21.45	0-1	12	Bewolkt
30-05-2024	21.40-00.30	21.49	0-1	20	Helder
15-06-2024	02.15-05.15	05.15	2	15	Bewolkt
27-06-2024	22.04-00.34	22.04	1-2	20	Helder
<i>Paarseizoen (paarverblijfplaatsen) 2024:</i>					
06-08-2024	00.00-02.00	21.24	1	17	Helder
19-08-2024	21.00-02.00	21.00	1	16	Helder
19-09-2024	20.08-23.08	20.08	1	19	Helder

Methode

Het onderzoek naar vleermuizen is verricht met behulp van een batdetector D240X. De batdetector vertaalt het voor mensen onhoorbare ultrasone geluid van vleermuizen naar hoorbare geluiden. Vleermuizen zijn op naam gebracht door interpretatie van het ritme en de klank van hun sonargeluid, gecombineerd met zichtwaarnemingen van vliegstijl en grootte. De geluiden zijn waar nodig opgenomen en later geanalyseerd in het programma Batsound en/of Batexplorer.

Kraamseizoen (zomer- en kraamverblijfplaatsen) 2024

Conform het protocol zijn in de zomer van 2024 drie onderzoeksrondes uitgevoerd tussen 15 mei en 15 juli, waarvan minimaal één ronde in juni en één ronde in de ochtend. De onderzoeken zijn uitgevoerd met een tussenperiode van minimaal twintig dagen tussen de eerste en laatste onderzoeksrunde. De avondrondes zijn door twaalf personen uitgevoerd om de vereiste 75% overzicht te hebben op de bebouwing. Deze rondes zijn vanaf zonsondergang tot circa 2,5 uur na zonsondergang uitgevoerd, om de mogelijke aanwezigheid van de gewone grootoorvleermuis en meervleermuis te beoordelen. Het plangebied is tijdens de avondronde van 27 mei en 30 mei in twee delen opgesplitst, waarbij op 27 mei de drie noordelijke complexen zijn onderzocht met zes personen en op 30 mei de drie zuidelijke complexen met zes personen.

Omdat de meeste vleermuissoorten 's ochtends langere tijd bij hun verblijfplaats zwermen, kon de ochtendronde door twee personen worden uitgevoerd. De ochtendronde is uitgevoerd vanaf drie uur voor zonsopkomst tot aan zonsopkomst.

Paarseizoen (paarverblijfplaatsen) 2024

In het najaar van 2024, tussen 1 augustus en 30 september, zijn drie onderzoeksrondes uitgevoerd om te zoeken naar paarverblijfplaatsen en massawinterverblijfplaatsen van vleermuizen. Twee van de onderzoeksrondes zijn van 00.00 uur tot 02.00 uur uitgevoerd in verband met potentiële aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Tussen de rondes voor massawinterverblijfplaatsen zat een minimale tussenperiode van tien dagen. Vanwege de mogelijke aanwezigheid van ruige dwergvleermuis is er minimaal één ronde uitgevoerd rond middernacht. Tussen de rondes voor paarverblijven is een minimale tussenpose van twintig dagen aangehouden. De avondrondes in het najaar van 2024 duurden minimaal twee uur vanaf een uur na zonsondergang. De rondes in het najaar zijn door twee personen uitgevoerd.

2.2.2 resultaten onderzoek en consequenties

Tijdens het onderzoek zijn de volgende vleermuissoorten waargenomen: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en rosse vleermuis. Tijdens het nader onderzoek zijn in het plangebied de volgende verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld, zie tabel 2 hieronder:

Tabel 2: Aangetroffen verblijfplaatsen met locatie en aantallen individuen.

Soort	Type verblijf	Globale locatie	Invliegopening	Aantal
Laatvlieger	Kraamverblijf	Diedenweg 53	Stootvoeg, voorzijde	12
Laatvlieger	Kraamverblijf	Diedenweg 83	Stootvoeg, voorzijde	26
Laatvlieger	Kraamverblijf	Diedenweg 101	Stootvoeg, voorzijde	40
Laatvlieger	Zomerverblijf	Diedenweg 67	Stootvoeg, achterzijde	1
Laatvlieger	Zomerverblijf	Diedenweg 85	Stootvoeg, voorzijde	1
Laatvlieger	Zomerverblijf	Diedenweg 93	Stootvoeg, voorzijde	1
Gewone dwergvleermuis	Massawinterverblijf	Diedenweg 63 t/m 73	Stootvoegen rondom	8
Gewone dwergvleermuis	Massawinterverblijf	Diedenweg 87 t/m 97	Stootvoegen rondom	4
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 51	Stootvoeg, voorzijde	1
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 61	Stootvoeg, voorzijde	1
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 63	Stootvoeg, achterzijde	1
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 73	Stootvoeg, kopse kant	2
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 85	Stootvoeg, kopse kant	5
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 91	Stootvoeg, achterzijde	3
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 117	Stootvoeg, achterzijde	3
Gewone dwergvleermuis Laatvlieger	Vliegroute	Achterzijde en groen gelegen achter de panden	-	-

Bovengenoemde verblijfplaatsen bevinden zich in de spouwmuren van de bebouwing, welke via open stootvoegen te bereiken zijn. Daarnaast is een vliegroute langs het groen ten westen van de bebouwing aangetroffen, gezien de structuur en de afwezigheid van alternatief met een gelijke structuur in de directe omgeving wordt deze route als essentieel beschouwd. Alle verblijfplaatsen van vleermuizen zijn beschermd in de Omgevingswet. Indien de beoogde werkzaamheden een verstorend en of aanstastend effect hebben op de verblijfplaatsen is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit noodzakelijk.

2.3 WAARNEMINGEN DIEDENWEG 2022 T/M 2025

Naast het nader ecologisch onderzoek zijn tevens waarnemingen van de Vleermuiswerkgroep Wageningen en de Provincie Gelderland zelf gedaan rond de complexen van de Diedenweg in Wageningen. Daarbij is de kraamgroep laatvlieger tussen 2022 en 2025 in verschillende portieken aangetroffen. In Figuur 3 is een overzichtswaarneming van de kraamgroepen van laatvlieger weergegeven.

Wat direct opvalt dat Diedenweg 87 t/m 97 en 111 t/m 121 kennelijk niet gebruikt worden door laatvlieger. Daarnaast lijkt de koloniegrote van laatvlieger in het gebied continu rond de 40 dieren te schommelen over de jaren heen, waarbij de kolonie zich ook opsplitst tussen meerdere portieken.

2.4 ENDOSCOOPONDERZOEK

In overleg met de Provincie Gelderland is een nader ecologisch endoscooponderzoek uitgevoerd naar de verblijfplaatsen van vleermuizen in de gebouwen. Het doel van dit onderzoek was meer inzicht krijgen in de verblijfplaatsen van vleermuizen door het beantwoorden van de volgende vragen:

- Is er een spouwmuur aanwezig tussen de portieken en de woningen aan de binnenzijde?
 - Zoja, is er een verbinding vanuit de spouwmuur in de langsgevel naar de spouwmuur tussen de woningen en het portiek waar vleermuizen in kunnen?
 - Zoja, loopt deze spouwmuur door tot de achterzijde van de complexen?
- Is er een open verbinding tussen de spouwmuren en het dak?
- Zijn er invliegopeningen naar het dak, specifiek ter hoogte van Diedenweg 109 waar uitvliegende laatvliegers zijn aangetroffen bij de dakrand?
- Is er een bouwtechnische oorzaak te achterhalen waarom in de afgelopen vijf jaar geen kraamkolonies van laatvlieger zijn aangetroffen in de complexen Diedenweg 89 t/m 97 en Diedenweg 111 t/m 121?

2.4.1 Resultaten endoscooponderzoek

Uit het endoscooponderzoek blijkt dat er een spouwmuur aanwezig is tussen de portieken en de woningen. Vleermuizen kunnen via de ventilatievoegen in de spouwmuur in de langsgevel en kunnen van daaruit binnen 30cm de hoek om de binnengevel in. De uitwerpselen van vleermuizen wijzen erop dat dit ook gebeurt. De spouwmuur loopt niet door tot aan de achterzijde van het trappenhuis. Aan de achterzijde van het complex (de westzijde) is overigens wel een spouwmuur aanwezig in de binnengevel, deze is echter niet toegankelijk door een bitumenafdekking tussen de spouwmuur van de langsgevel en de spouwmuur van de binnengevel. Het dak en/of de zolderruimtes boven de complexen zijn niet toegankelijk via de spouwmuur van de langsgevels en spouwmuur van de binnengevels. Er zijn geen invliegopeningen aangetroffen onder de dakranden. Er zijn ook op de kopgevel geen verbindingen tussen de spouw van de kopgevel en het dak en de zolderruimte. De zolderruimtes zijn niet toegankelijk voor vleermuizen. Uitvliegende dieren onder de dakrand bij Diedenweg 109 worden verklaard door de open stootvoegen net onder de dakrand. De spouwmuur en de invliegopeningen rond de portieken waar nog geen kraamactiviteit van laatvlieger is aangetroffen is identiek aan de complexen waar tijdens onderzoeken kraamkolonies van laatvlieger zijn aangetroffen. Daarnaast zijn er in de binnengevel in het complex van Diedenweg 111 tevens grote hoeveelheden uitwerpselen van vleermuizen aangetroffen. Vermoedelijk worden deze complexen ook gebruikt door vleermuizen en mogelijk ook met dezelfde (kraam)functies. Omdat vleermuizen wisselen van verblijfplaats is het aannemelijk dat deze verblijfplaatsen toevalligerwijs niet zijn vastgesteld tijdens de onderzoeken en inventarisaties of op andere momenten in het jaar gebruikt wordt.

2.5 NADERE EFFECTBEOORDELING

Wat betreft de voorgenomen werkzaamheden aan de kozijnen biedt de toegankelijk van de spouwmuur van de binnengevels voldoende ruimte om weg te kruipen bij kortdurige geluid en trillingsverstoring. De spouwmuur van de binnengevel is ongeveer vijf meter lang en minimaal negen meter hoog. De vleermuizen kunnen daardoor zowel horizontaal als verticaal wegkruipen als het kozijn op één verdieping wordt vervangen.

Indien in de actieve periode van vleermuizen (globaal 1 april t/m 15 oktober) wordt gewerkt en buiten de kraamperiode van laatvlieger (15 april t/m 15 augustus) is verstoring van vleermuizen, met verlating van verblijfplaats tot gevolg, uitgesloten. Eventueel is het mogelijk om vanaf 1 augustus te starten met de werkzaamheden waarbij voorafgaand aan de werkzaamheden in de avond een onderzoek plaatsvindt naar de aanwezigheid van kraam-activiteit in de portieken. Mede gelet op het vroege warme voorjaar in 2026 is de verwachting dat de kraamactiviteit relatief vroeg in het seizoen plaats vindt. Indien in een portiek nog wel kraamactiviteit wordt aangetroffen, worden deze portieken uitgevoerd na 15 september, om verstoring van kraamverblijven volledig uit te sluiten, omdat de jonge dieren moeilijker kunnen verplaatsen binnen het verblijf.

Desondanks wordt voor verstoring van verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger wel een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd.

3 UITWERKING VOORWAARDEN VERGUNNING

Door de geplande werkzaamheden aan de bebouwing binnen het plangebied kunnen tijdelijke versturende effecten optreden op de aanwezige zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en zomer- en kraamverblijfplaatsen van laatvlieger. Door deze aantasting leidt uitvoering van de werkzaamheden mogelijk tot een overtreding van de bepalingen uit de Omgevingswet, zie tabel 3.

Tabel 3: Wettelijke bepalingen uit de Omgevingswet

Soort	Verbod		Belang
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 11.46, lid 1b Bal	Opzettelijk verstoren van dieren	Artikel 8.74k Bkl
Laatvlieger (<i>Cnephaeus serotinus</i>)	Artikel 11.46, lid 1b Bal	Opzettelijk verstoren van dieren	Artikel 8.74k Bkl

De omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit van de Omgevingswet voor soorten van artikel 11.46 lid 1b Bal worden verleend op voorwaarde dat:

- A.** er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
- B.** de activiteit nodig is:

1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;

2°. voor het voorkomen van ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;

3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarvoor benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of

5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, respectievelijk een beperkt bij de

omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben; en

- C. de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

3.1 ALTERNATIEVEN

A: er bestaat geen andere bevredigende oplossing

Planologisch

De bebouwing aan de Diedenweg bestaat uit zes identieke wooncomplexen. De bebouwing is verouderd en kozijnen moeten worden vervangen. Tevens is de bebouwing onvoldoende geïsoleerd. De woningen hebben enkel glas en hebben te maken met vochtproblemen, schimmelvorming en extreem veel energiegebruik. Gevolgen voor de bewoners zijn een hoge energierekening en weinig comfort. Om het pand voor de toekomst te behouden zijn verduurzamingsmaatregelen voorzien die de eerder genoemde problemen voor een deel oplossen.

Voor dergelijke bebouwing is het financieel niet haalbaar om bijvoorbeeld van binnenuit te isoleren. De woningen zijn immers al volledig in gebruik en ingericht, waardoor de woonruimte voor langere tijd onbruikbaar zou zijn. De kozijnen moeten worden vervangen om tocht en vochtdoorslag te voorkomen. Met deze maatregel blijft de spouwmuur gesloten. De verblijfplaatsen van vleermuizen blijven behouden bij de beoogde werkzaamheden, omdat de spouwmuur gesloten blijft bij de kozijnen en toegankelijk blijft via de open stootvoegen. Om de energetisch verbeterende maatregelen uit te voeren zijn technisch geen betere alternatieven beschikbaar met het oog op de verblijfplaatsen van vleermuizen.

Wel is er mogelijk sprake van tijdelijke verstoring van vleermuizen. Door de werkzaamheden onder een aantal voorwaarden in de juiste periode uit te voeren wordt de verstoring van vleermuizen tot het minimum beperkt.

De gekozen werkwijze voor het verduurzamen van de bebouwing is de werkwijze met de minste schade voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Het eventueel slopen van het pand en opnieuw bouwen, veroorzaakt veel meer schade voor de beschermde soorten.

Werkwijze: ecologisch

Effectbeoordeling

Met de gekozen werkwijze is er geen sprake van aantasting van verblijfplaatsen van vleermuizen. Wel is er mogelijk sprake van tijdelijke verstoring van vleermuizen. Deze verstoring wordt tot het minimum beperkt met een aantal ecologische maatregelen:

1. Er wordt op maximaal twee woningen per dag tegelijk gewerkt aan de kozijnen waarbij er alleen kortstondig sprake is van verstoring bij het loszagen/losslijpen van

de stalen kozijnen. Dit betekent dat 90% van het plangebied op dat moment geen sprake van verstoring is;

2. Alle invliegopeningen en verblijfplaatsen van vleermuizen blijven 100% intact voor, tijdens- en na de werkzaamheden;
3. De uitvoering van het eerste kozijn vindt plaats onder ecologische begeleiding om effecten op vleermuizen te monitoren; en
4. Ondanks dat er binnen de verblijfplaatsen van vleermuizen voldoende ruimte is om dieper de spouw in te trekken, zijn er tevens altijd voldoende alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar in de andere complexen waar niet gewerkt wordt. Deze alternatieve verblijfplaatsen functioneren daarbij aantoonbaar.

Planning

De verduurzamingswerkzaamheden zullen worden uitgevoerd in de periode augustus 2026 t/m half november 2026, totdat de actieve periode van vleermuizen is afgelopen. Voorafgaand aan de werkzaamheden vindt een voorcontrole plaats om te bepalen of er nog kraamactiviteit van laatvlieger aanwezig is in één van de complexen. Waar nodig wordt dat complex uitgevoerd na 15 september, om verstoring van kraamverblijven van laatvlieger te voorkomen.

3.2 BELANG VAN DE INGREEP

B: belang van de ingreep/voorwaarden Habitatrichtlijn/Vogelrichtlijn

Voor soorten genoemd in de Habitatrichtlijn dient sprake te zijn van een wettelijk belang. Bij projecten in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling dient minimaal één van de volgende belangen van toepassing te zijn:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger wordt daarom aangevraagd:

- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Tot de dwingende redenen als bedoeld in artikel 8.74, onder b3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving behoort onder meer:

Voor het Milieu wezenlijke gunstige effecten

Op de COP26 in Glasgow werd op de valreep een nieuw mondiaal klimaatakkoord vastgesteld dat hopelijk zal leiden tot het nemen van integrale en grootschalige maatregelen door alle betrokken landen (Rijksoverheid, 2021).

Op Europese schaal zijn afspraken gemaakt naar aanleiding van dit mondiaal klimaatakkoord met het 'fit for 55 pakket', waarin doelen zijn vastgelegd van een klimaatneutrale EU in 2050 en een vermindering van broeikasgasemissie met 55 procent in 2030 (Ministerie van Buitenlandse Zaken, 2021).

In lijn met de Parijse klimaatdoelen hebben we in Nederland in de vorm van het Klimaatakkoord afspraken gemaakt over de reductie van CO₂-uitstoot. Om die afspraken na te komen is een forse inspanning nodig op energiebesparing en het gebruik van alternatieve energiebronnen. Het isoleren van de panden en daarmee het beperken van het warmteverlies draagt bij aan het verminderen van de uitstoot. Deze ingreep dient daarmee ook deze gestelde klimaatdoelen en daarom het groot openbaar belang.

De provincie Gelderland heeft het Gelders Programma Klimaat 2021-2030 opgesteld waarin afspraken zijn opgenomen met betrekking tot het beperken van de uitstoot van broeikasgassen. De doelen zijn in lijn met het klimaatakkoord en streven naar een afname van de uitstoot van broeikasgassen van 55% ten opzichte van het jaar 1990. In het Gelders Programma Klimaat zijn per sector specifieke doelen opgenomen, waarbij in de Gelderse gebouwde omgeving in 2030 minimaal 2,3 Mton minder CO₂ moet worden uitgestoten dan in 2021. De voorgenomen ingreep draagt bij aan het behalen van deze provinciale doelstellingen.

Daarnaast heeft de gemeente Wageningen een klimaatplan opgesteld, waarbij de uiteindelijke ambitie een klimaatneutraal Wageningen is. De gemeente heeft als doel dit in het jaar 2040 bereikt te hebben. Hierin is energiebesparing een belangrijke pijler. Het gedachtegoed hierachter is dat wanneer er minder energie nodig is, er ook minder vraag is naar duurzaam opgewekte energie. Als belangrijkste bijdrage om dit doel te bereiken, noemt de gemeente Wageningen het isoleren van de gebouwde omgeving. De voorgenomen werkzaamheden passen binnen dit plan van de gemeente Wageningen en dragen bij aan het behalen van de doelstellingen.

Het streven is dat de wooncomplexen na afronding van de werkzaamheden een sterk verbeter energielabel hebben. Het uitvoeren van de werkzaamheden draagt zodoende bij aan het behalen van de mondiale klimaatdoelen zoals opgesteld in het klimaatakkoord, en daarmee ook het behalen van de klimaatdoelen van Europa, Nederland, de provincie Gelderland en de gemeente Wageningen.

3.3 GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING

C: doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest zichtbare en meest algemeen voorkomende vleermuissoort, die vrijwel overal in Nederland kan worden aangetroffen (BIJ12, 2024; NDFF, 2016 t/m 2026). De verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis komen zover bekend voor in gebouwen in spouwmuren, achter betimmering, andere kieren in de nok van het gebouw, onder daken, achter luiken, in scheuren in metselwerk, vleermuiskasten en overige geschikte openingen en ruimtes.

De gewone dwergvleermuis is één van de minst kritische in Nederland voorkomende vleermuissoorten wat betreft verblijfplaatsen. De regionale staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis in de provincie Gelderland is weergegeven in tabel 3. De nationale verspreiding van deze soorten is naar verwachting gelijkend met de lokale en regionale verspreiding (NDFF, 2014 t/m 2024). De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis was in 2013 als gunstig genoemd en in 2022 matig positief.

Beoordeling provinciale staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis

Beoordelingscriterium	Huidige situatie	Trend (laatste 10 jaar)	Referentie-waarde 1994
Aandeel Gelderland in de landelijke populatie	Evenredig (12%)		
Populatieomvang	Onbekend	Onbekend	Onbekend
Verspreidingsgebied	Onbekend	Onbekend	Onbekend
Kwaliteit leefgebied	Ongunstig - slecht	Verslechterend	Wordt niet gehaald
Toekomstperspectief	Ongunstig - slecht	n.v.t.	n.v.t.
Eindbeoordeling svi Gelderland	Ongunstig - slecht	Verslechterend	Onbekend

Tabel 4: Staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Gelderland (Zoogdiervereniging, 2019)

Door het nemen van maatregelen wordt voorkomen dat de vleermuizen gedood worden en verblijfplaatsen worden aangetast. De tijdelijke verstoring wordt tot een minimum beperkt, waardoor negatieve effecten op gewone dwergvleermuis niet worden verwacht. Hierdoor zullen de voorgenomen werkzaamheden geen negatief effect hebben op de staat van instandhouding van deze soort.

Laatvlieger

De laatvlieger is in Nederland een algemeen voorkomende vleermuissoort, die vrijwel overal in Nederland kan worden aangetroffen (NDFF, 2015 t/m 2025). De verblijfplaatsen van laatvlieger komen zover bekend alleen voor in gebouwen in spouwmuren, achter betimmering en andere kieren in de nok van het gebouw. Ondanks dat de laatvlieger veelal op dezelfde verblijfplaats voorkomt, kan de laatvlieger ook van verblijfplaats wisselen. De nationale verspreiding van deze soort is gelijkend met de lokale en regionale verspreiding (NDFF, 2015 t/m 2025).

De verblijfplaatsen van laatvlieger worden niet aangetast, er is hoogstens sprake van lokale en tijdelijke verstoring. Daarbij zijn de verblijfplaatsen dusdanig groot en met

name diep inpandig, dat dieren waar nodig kunnen wegkruipen in de binnenspouw. Daarnaast zijn laatvliegers zijn in staat om te verplaatsen naar andere verblijfplaatsen, waarvan er aantoonbaar 18 aanwezig zijn, (drie portieken per complex).

4 MAATREGELEN

In dit hoofdstuk worden de ecologische maatregelen uitgewerkt. Er worden maatregelen voorgeschreven om effecten te minimaliseren. Er moet overigens altijd worden voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot de (specifieke) zorgplicht en het broedseizoen, zoals omschreven in de quickscans flora en fauna (Wilbrink, 2023).

4.1 ALGEMENE MAATREGELEN

- Alle genoemde maatregelen worden onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog uitgevoerd.
- Mocht er worden overgegaan tot het kappen van bomen, het verwijderen van struweel en/of het slopen van (delen van) panden, dient dit te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (globaal 15 maart t/m 15 juli), of er moet na gericht onderzoek door een ecooloog zijn geconcludeerd dat er geen broedende vogels aanwezig zijn (broedvogelcontrole).
- Verlichting tijdens werkzaamheden wordt beperkt en in geen geval direct op gebouwen en groene elementen gericht. Er wordt gebruik gemaakt van verlichting met een naar beneden gerichte, gebundelde lichtstraal zonder lichtdispersie naar de omgeving.
- Ook in de nieuwe situatie dient het gebruik van verlichting te worden beperkt. Er wordt gebruik gemaakt van verlichting met een naar beneden gerichte, gebundelde lichtstraal zonder lichtdispersie en een maximale hoogte van 2 meter. De verlichting wordt in geen geval op de verblijfplaatsen (permanente mitigerende maatregelen) en lijnvormige en opgaande groene elementen gericht.

4.2 ECOLOGISCHE MAATREGELEN

- Voorafgaand aan de werkzaamheden in augustus wordt eventuele kraamactiviteit van laatvlieger in kaart gebracht middels een onderzoek in de avond.
 - Indien geen kraamactiviteit van laatvlieger wordt aangetroffen kunnen de werkzaamheden doorgang vinden;
 - Indien wel kraamactiviteit wordt aangetroffen in één van de complexen, dienen de werkzaamheden aan de raamkozijnen bij dat betreffende portiek uitgesteld te worden tot 15 september;
- De eerste werkdag aan de kozijnen vinden plaats onder ecologische begeleiding om eventuele verstoring te monitoren, zodat waar nodig de aanpak kan worden bijgesteld indien uitvliegende vleermuizen worden aangetroffen.
- Er worden maximaal twee verschillende kozijnen per dag uitgevoerd, om de eventuele verstoring zoveel mogelijk lokaal te houden en te spreiden;
- Bij de werkzaamheden blijven alle invliegopeningen intact en spouwmuur gesloten;
- Bij de werkzaamheden blijven eventuele openingen en kieren langs kozijnen gehandhaafd, om te voorkomen dat verblijfplaatsen worden dicht gemaakt; en

-
- Uitvoering van de kozijnen vindt uitsluitend plaats tussen 1 augustus en 15 november in de actieve periode van vleermuizen bij een minimale avondtemperatuur van 10 graden in drie aanééngesloten dagen.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Wilbrink, W., (2023). Quick scan flora en fauna VvE's Bovenbuurt en Benedenbuurt, Wageningen. Laneco, Ede.

Wilbrink, W. (2024). Rapportage nader ecologisch onderzoek Diedenweg 51 t/m 121 (oneven) te Wageningen. Laneco, Voorthuizen

Borgers, A. (2026). Memo endoscooponderzoek Diedenweg Wageningen. Laneco, Voorthuizen.

BIJ12 (2024). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 2.0*. Utrecht, Nederland.

BIJ12 (2024). *Kennisdocument Laatvlieger, versie 2.0*. Utrecht, Nederland.

Netwerk Groene Bureaus (2021) *Vleermuisprotocol 2021*. Odijk, Nederland.

Netwerk Groene Bureaus (2025) *Vleermuisprotocol 2021 (geactualiseerd voor meervleermuis)*. Odijk, Nederland.

Norren, van E. (red.), 2019. Staat van instandhouding Gelderland. Factsheets voor 24 soorten in Gelderland. Rapport 2019.09. Zoogdiervereniging, Nijmegen. Geraadpleegd in april 2026 via <https://www.zoogdiervereniging.nl/sites/default/files/2021-01/2019.09%20SVI%20Gelderland%2030%20nov%20def.pdf>

Websites

Rijksoverheid (2021). *5 vragen over het klimaatakkoord in Glasgow*. Geraadpleegd in april 2026 van <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-buitenlandse-zaken/het-werk-van-bz-in-de-praktijk/weblogs/2021/5-vragen-over-het-klimaatakkoord-in-glasgow>

Ministerie van Buitenlandse Zaken (2021). *Fit-for-55-pakket van Europese Commissie moet leiden tot bereiken van klimaatdoelen door de EU*. Geraadpleegd in april 2026 van <https://ecer.minbuza.nl/-/fit-for-55-pakket-van-europese-commissie-moet-leiden-tot-bereiken-van-klimaatdoelen-door-de-eu>

Provincie Gelderland (2021). Programma Klimaat 2021-2030. Geraadpleegd in april 2026 via https://media.gelderland.nl/Programma_Klimaat_2021_2030_DEF_2f366a1de6.pdf

Gemeente Wageningen (2022). *Routekaart Wageningen Klimaatneutraal 2030 tot 2040*. Geraadpleegd in april 2026 van <https://www.wageningen.nl/wp-content/uploads/2022/06/Routekaart-Wageningen-Klimaatneutraal-2030-tot-2040.pdf>